

Obsah

Všeobecné mechanizmy a poruchy

Vyšetrenie chorého človeka (S. Kiňová)	3
Rozhovor a pozorovanie už od Hippokrata	3
Anamnéza, inšpekcia, palpácia, perkusia a auskultácia	4
Terajšie ochorenie (TO)	4
Osobná anamnéza	4
Status praesens generalis	5
Status praesens localis	6
Komatózne stavy a iné poruchy vedomia (I. Ďuriš)	8
Bezvedomie pri mozgovej príhode	10
Metabolicky podmienené kómy	10
Hypoglykemická kóma	10
Ketoacidotická kóma	10
Hyperosmolárna neketoacidotická kóma	11
Laktátová acidóza	11
Hepatálna kóma	11
Poškodenie buniek ako základ vzniku choroby (Hulín I, Kiňová S, Valášková Z, Ferenčík M)	12
Homeostáza buniek	12
Adaptácia buniek	13
Konverzia normálnej bunky na nádorovú	13
Poškodenie a nekróza buniek	14
Apoptóza buniek	16
Akútny a chronický zápal (Hulín I, Ferenčík M)	16
Akútny zápal	17
Cievna reakcia a leukocyty	17
Aktivácia leukocytov	18
Fagocytóza	18
Chemické mediátory zápalu	18
Komplementový systém	18
Kinínový systém	19
Hemokoagulačný systém	19
Prostaglandíny, leukotriény a lipoxíny	19
Aktivačný faktor trombocytov (PAF – Platelet-Activating Factor)	19
Cytokíny a chemokíny	19
NO	20
Lyzozómové súčasti	20
Kyslíkové radikály	20
Neuropeptidy a iné mediátory	20
Ukončenie a „východiská“ zápalu	21
Morfologické formy akútneho zápalu	21
Chronický zápal	21
Celulárna infiltrácia pri chronickom zápale	21
Syndróm systémovej zápalovej odpovede	22
Zápal a systémové reakcie (I. Hulín, V. Štvrtinová, M. Ferenčík, S. Kiňová)	22
Proteíny akútnej fázy (poškodenia a zápalu)	22

Horúčka (S. Kiňová, I. Hulín, M. Ferenčík)	25
Mechanizmy vzniku horúčky	25
Pribeh horúčky a sprievodné symptómy	26
Horúčka z klinického pohľadu	28
Zmeny telesnej teploty	28
Typy horúčky podľa "teplotných kriviek"	29
Horúčka neznámeho pôvodu	29
Prístup k pacientovi s teplotou	30
Liečba horúčky	30
Zápal a tukové tkanivo (M. Ferenčík, I. Hulín)	31
Adipózne tkanivo ako endokrinný a parakrinný orgán	31
Sekrečné produkty tukového tkaniva	32
Hojenie a reparácia (I. Hulín, M. Ferenčík).	34
Regenerácia a kmeňové bunky (I. Hulín, B. Mravec, M. Ferenčík)	36
Embryové kmeňové bunky	36
Dospelé kmeňové bunky	37
Úloha kmeňových buniek pri tkanivovej homeostáze.	37
Rastové faktory	38
Regeneračná medicína.	39
Regenerácia alveolového epitelu	39
Regenerácia v čreve.	39
Regenerácia v obličkách	39
Regenerácia v nervovom systéme	39
Regenerácia cievneho endotelu.	40
Perspektívy diagnostiky génových porúch a ich liečby (J. Šimko)	40
Základné súčasti a mechanizmy	41
Mutácie	42
Základy diagnostiky génových porúch.	42
Základy onkogenetiky	43
Najčastejšie monogénne podmienené ochorenia	45
Cystická fibróza (mukoviscidóza, pankreatofibróza)	45
Hyperlipidémie	46
Familiárna hypercholesterolémia zapríčinená mutáciou apolipoproteínu (apo) B 100.	46
Hereditárna hemochromatóza	47
Dedičné poruchy hemostázy – vrodené trombofilné stavy	47
Podstata vrodených porúch zrážania krvi – trombofilií	47
Najrozšírenejšie dedičné trombofilie.	48
Plasminogen Activator Inhibitor 1 PAI-1; (4G/5G)	48
Factor XIII (FXIII);(V34L).	49
Perspektívy skríningu trombofilných mutácií	49
Preventívne opatrenia pri dedičných trombofiliách	49
Farmakogenetika	50
Geneticky podmienená variabilita ovplyvňujúca dávkovanie kumarínov.	50
Genetické testy v predikcii účinnosti a toxicity tiopurínov.	51
Laktózová intolerancia.	51
Dedičné formy malígnych ochorení	51
Familiárna adenomatózna polypóza (FAP)	51
Nepolypózna dedičná forma rakoviny hrubého čreva (HNPCC)	52
Dedičné formy rakoviny prsníka a ovárií.	54
Génová terapia.	54
Imunitný systém a vnútorné choroby (M. Buc)	55

Tkanivá a orgány patriace do imunitného systému	55
Bunky imunitného systému	58
Principiálne solubilné molekuly imunitného systému.	61
HLA-komplex a diferenciačné antigény	63
Diferenciačné antigény	66
Základné princípy imunitnej odpovede	66
Mechanizmy nešpecifickej imunitnej odpovede	67
Mechanizmy špecifickej imunitnej odpovede	69
Význam imunitných mechanizmov v obranyschopnosti jedinca	69
Imunologické vyšetrenia	70
Imunoterapia	71
Imunoprevencia a imunoprofylaxia	72
Aktívna imunizácia	72
Pasívna imunizácia.	74
Imunomodulácia.	78
Imunostimulačné látky.	78
Imunoterapeutické využitie účinkov niektorých cytokínov	80
Imunosupresia a imunosupresívne látky	81
Chemoterapeutiká s imunosupresívnym účinkom	82
Biologická imunosupresívna terapia	85
Plazmaferéza a leukaferéza.	89
Imunoterapia peptidmi.	90
Génová terapia.	91
Ďalšie imunoterapeutické prístupy a perspektívy	92
Prediktívna, preventívna a personalizovaná medicína (M. Kapalla).	93
Úloha laboratórnej diagnostiky.	93
Prediktívne a diagnostické markery.	94
Úloha informačných systémov	95

Hematológia

Kvantitatívne zmeny zloženia krvi (M. Mistrík).	99
Prístup k pacientovi s anémiou.	99
Kompletný krvný obraz	100
Vrodená hemochromatóza a porfýrie (M. Mistrík).	102
Metabolizmus železa	102
Vrodená hemochromatóza a iné syndrómy preťaženia železom	103
Hereditárna hemochromatóza	103
Iné príčiny preťaženia železom.	104
Porfýrie	104
Akútne porfýrie.	105
Deficit ALA dehydratázy	105
Porfýria cutanea tarda (PCT)	106
Erythropoetická porfýria.	106
Sideroplastická anémia viazaná na X chromozóm.	106
Kongenitálna erythropoetická porfýria (Guntherova choroba)	107
Hypoprodukčné anémie (M. Mistrík)	107
Hypoprodukčné anémie pri deficite nutričných látok a vitamínov	107
Sideropenická anémia.	107
Anémie pri chronickom zápale, pri infekciách a pri zmenách obsahu železa.	111
Megaloblastové anémie.	111
Deficit kobalamínu (vitamín B12)	112

Perniciózna anémia (PA)	112
Deficit kyseliny listovej	114
Nemyelodysplastická sideroblastová anémia	115
Anémia z malnutrie a deficitu stopových prvkov.	116
Hypoprodukčná anémia pri dysfunkcii orgánov	116
Anémia pri obličkovej chorobe.	116
Anémia pri endokrinných abnormalitách	116
Anémia pri gastrointestinálnych abnormalitách	117
Anémia pri pečenej chorobe	117
Komplexné/multifaktoriálne anémie	117
Hemolytické anémie a anémia po akútnom krvácaní (M. Mistrík)	118
Hemolýza z abnormalít erytrocytov	119
Membránové hemolytické anémie	119
Vrodená sférocytóza	119
Vrodená eliptocytóza a pyropoikilocytóza.	120
Abnormality enzýmov erytrocytov	121
Hemolýza spôsobená extrinsic abnormalitami	123
Hemolýza spôsobená protilátkovým poškodením erytrocytov	123
Fragmentačná hemolýza	124
Trombotická trombocytopenická purpura a hemolyticko-uremický syndróm	125
Anémia po akútnom krvácaní	126
Hemoglobinopatie (M.Mistrík)	126
Ludský hemoglobín.	126
Hemoglobinopatie	128
Kosáčiková anémia – hemoglobinopatia S	128
Hemoglobinopatia E.	130
Hemoglobinopatia C.	130
Hemoglobín D	130
Hemoglobíny s alterovanou kyslíkovou afinitou	130
Talasémie.	131
Získané hemoglobinopatie	134
Zlyhanie kostnej drene, myelodysplastický syndróm a príbuzné choroby (E. Bojtárová)	134
Aplastická anémia (útlm kostnej drene)	135
Získaná aplastická anémia.	135
Izolovaný útlm erytropoézy	139
Paroxysmálna nočná hemoglobinúria	140
Myelodysplastický syndróm	142
Myelofitíza	144
Akútne leukémie (M. Mistrík).	145
Maligná transformácia buniek.	145
Patofyziológia	145
Klinické črty akútnych leukémií	146
Chronické leukémie (M. Mistrík)	150
Chronická myelocytová leukémia (CML)	150
Chronická lymfocytová leukémia (CLL)	152
Chronické lymfoidné leukémie (okrem chronickej lymfatickej leukémie)	154
Myeloproliferatívne choroby (M. Mistrík)	156
Polycytémia vera	157
Chronická idiopatická myelofibróza	160
Esenciálna trombocytémia	162

Lymfoproliferácie (M. Mistrík, E. Bojtárová)	165
Klasifikácia lymfoidných malignít	165
Prekurzorová B lymfoblastická leukémia/ lymfóm	165
Extranodálny B bunkový lymfóm marginálnej zóny MALT typu (Mucosa-Associated Lymphoid Tissue)	167
Lymfóm z plášťových buniek (MCL = mantle cell lymphoma)	168
Folikulový lymfóm	168
Difúzny veľkobunkový B lymfóm	169
Burkitov lymfóm/ leukémia	169
Iné B bunkové malignity	170
Malignity prekurzorov T buniek	170
Neoplázie zreých (periférnych) T buniek	170
Hodgkinova choroba/Hodgkinov lymfóm	171
Ochorenia plazmatických buniek (M. Mistrík)	172
Mnohopočetný myelóm	173
Waldenströмова makroglobulinémia	183
POEMS syndróm	184
Choroba ťažkých reťazcov	184
Transplantácia krvotvorných kmeňových buniek (E. Bojtárová)	185
Typy transplantácií	185
Kategoríe darcov	186
Zdroje krvotvorných kmeňových buniek	186
Indikácie	186
Prípravné režimy	187
Posttransplantačné komplikácie	187
Výsledky	189
Záver	189
Hemostáza a jej vyšetrenie (A. Bátorová)	189
Zložky hemostázy	189
Aktivácia hemostázy	191
Prirodzené inhibítory koagulácie	193
Fibrinolýza	193
Diagnostika porúch hemostázy	194
Anamnéza krvácajúcich chorôb	194
Anamnéza trombózy	195
Laboratórna diagnostika porúch hemostázy	195
Poruchy hemostázy (A. Bátorová)	198
Poruchy cievnej steny	198
Vrodené vaskulopatie	198
Získané vaskulopatie	199
Poruchy funkcie trombocytov – trombocytopatie	199
Vrodené trombocytopatie	199
Získané trombocytopatie	201
Trombocytopénie	202
Vrodené trombocytopénie	202
Získané trombocytopénie	202
Primárna imunitná trombocytopénia	203
Trombotické mikroangiopatie	206
Trombotická trombocytopenická purpura	206
Hemolyticko-uremický syndróm	207
Trombocytóza	208
von Willebrandova choroba	208

Koagulopatie	209
Hemofília	210
Vrodený defekt faktora VII	213
Zriedkavé vrodené koagulopatie	213
Získané koagulopatie	214
Diseminovaná intravaskulárna koagulácia – trombohemoragický syndróm	216
Antifosfolipidový syndróm	218
Trombóza	219
Venózný tromboembolizmus	220
Diagnostika hĺbkovej žilovej trombózy a pľúcnej embólie	221
Liečba hĺbkovej žilovej trombózy a pľúcnej embólie	221
Klasické antikoagulanciá	222
Trombolytická liečba VTE a pľúcnej embólie	224
Chirurgická liečba venózneho tromboembolizmu	224
Prevenia venózneho tromboembolizmu	225
Povrchová tromboflebitída	225
Arteriálna trombóza a princípy jej prevencie a liečby	225
Protidoštičkové lieky	226
Princípy transfuziológie a hemoterapie (E. Kováčová)	228
Podmienky bezpečnej hemoterapie	228
Spracovanie krvi a krvných prípravkov	229
Krvné prípravky	230
Indikačné kritériá a spôsob podania transfúzných prípravkov	230
Krvné deriváty	232
Zásady pri podávaní transfúzných liekov	233
Posttransfúzne komplikácie (E. Kováčová)	234
Včasné komplikácie hemoterapie	234
Komplikácie pri podaní veľkého množstva transfúzných prípravkov	236
Oneskorené komplikácie hemoterapie	236
 Kardiológia a angiológia	
Výšetrovanie pacienta z hľadiska kardiovaskulárneho ochorenia (P. Mikeš)	241
Anamnéza a symptómy	241
Fyzikálne vyšetrenie	242
Vyšetrenie krvného tlaku a pulzu	244
Vyšetrenie prejavov ochorení srdca na iných orgánoch	245
Laboratórne vyšetrenia	245
Invazívne inštrumentálne vyšetrovacie metódy	250
Poruchy srdcového rytmu (P. Hlivák, R. Hatala, I. Hulín)	250
Mechanizmy arytmiogenézy	252
Diagnostika porúch srdcového rytmu	253
Špecifické arytmie	254
Tachyarytmie	255
Bradyarytmie	259
Náhla srdcová smrť	260
Terapia srdcových arytmií	262
Nefarmakologická liečba	263
Zlyhanie srdca (F. Šimko)	265
Zlyhanie srdca, jeho príčiny a následky	266
Definícia	266

Etiológia zlyhania srdca	266
Patogenéza zlyhania srdca	266
Zlyhanie srdca na úrovni kardiomyocytu	268
Prejavy zlyhania ľavej komory srdca	269
Dušnosť	269
Galop	270
Akútne zlyhanie srdca	271
Patogenéza	271
Diastolické zlyhanie srdca	272
Zlyhanie pravého srdca	273
Princípy terapie srdcového zlyhania (F. Šimko)	274
Všeobecné zásady terapie zlyhania srdca	274
Ovplyvnenie kontraktility	274
Ovplyvnenie preloadu	275
Ovplyvnenie afterloadu	275
Prístup k terapii srdcového zlyhania na princípe neurohumorálnej inhibície	275
Mechanizmus protektívneho účinku ACE inhibítorov pri zlyhaní srdca	276
Beta-blokátory v liečbe CHZS	277
Blokátory AT1 receptorov pre Ang II	278
Blokáda aldosterónových receptorov	278
Zlyhanie periférie pri chronickom zlyhaní srdca a jeho terapeutické ovplyvnenie	279
Zhrnutie princípov terapie zlyhania srdca	279
Klasifikácia závažnosti, diagnostika a taktika liečby zlyhania srdca v klinickej praxi	280
Diagnostika zlyhania srdca	280
Algoritmus farmakoterapie zlyhania srdca	281
Resynchronizačná terapia (RT) a implantácia kardiovertera defibrilátora (ICD)	281
Zlyhanie srdca pri zachovaní EF (diastolické zlyhanie srdca)	281
Liečba akútneho zlyhania srdca	282
Liečba kardiogénneho šoku	282
Pľúcna artériová hypertenzia (E. Goncalvesová)	282
Patogenéza PAH	283
Liečba PAH	286
Farmakologická liečba	286
Nefarmakologické liečebné postupy	288
Cor pulmonale (R. Redhammer)	289
Diagnóza a diferenciálna diagnóza	290
Terapia	292
Komplikácie	293
Edémové stavy a cyanóza (I. Ďuriš, M. Budaj, I. Hulín)	293
Mechanizmy vzniku edémov	293
Diferenciálna diagnóza lokalizovaného a generalizovaného edému	295
Zložitosti liečby edémov	295
Cyanóza	299
Centrálna cyanóza	300
Periférna cyanóza	300
Systemová artériová hypertenzia (J. Bulas)	301
Artériová hypertenzia – definícia a klasifikácia	301
Epidemiológia hypertenzie	302
Patogenéza esenciálnej hypertenzie	303
Diagnostický postup a ciele vyšetrenia pacienta s hypertenziou	305
Meranie krvného tlaku v diagnostike hypertenzie	305

Artériová hypertenzia a celkové kardiovaskulárne riziko	309
Terapia hypertenzie	310
Prahové hodnoty tlaku pre liečbu hypertenzie a cieľové hodnoty pri liečbe.	311
Výber antihypertenzíva	312
Kombinovaná liečba	313
Kontrolné vyšetrenia	315
Liečba sprievodných rizikových faktorov	315
Terapeutické postupy pri niektorých špecifických stavoch	315
Rezistentná hypertenzia.	316
Hypertenzná kríza.	316
Hypertenzia v gravidite	318
Sekundárna hypertenzia.	319
Endokrinné formy sekundárnej hypertenzie	321
Hypotenzia a synkopy (A. Reptová, I. Ďuriš, I. Hulín)	325
Systémová artériová hypotenzia.	325
Ortostatické (posturálne) hypotenzie	326
Synkopy	326
Šok – syndróm akútneho zlyhania cirkulácie (R. Záhorec, I. Hulín).	330
Šok ako komplexný syndróm	330
Klinické kritériá cirkulačného šoku.	331
Oligemický (hypovolemický) šok.	332
Odhad cirkulujúceho objemu krvi a zásady jeho optimalizácie.	333
Dodávka kyslíka krvným obehom ku tkanivám	334
Hemoragický šok	335
Hypovolemický šok nehemoragický	336
Popáleninový šok	337
Distribučný šok (septický, anafylaktický).	337
Septický šok	338
Anafylaktický šok	339
Neurogénny šok	340
Kardiogénny šok	340
Obštrukčný šok	341
Obštrukčný šok pri masívnej embólii do a. pulmonalis.	342
Zmiešané typy cirkulačného šoku	342
Dynamika šokového stavu	343
Monitorovanie šokových stavov	343
Vazoaktívne látky klinicky používané pri liečbe šokových stavov.	344
Princípy kauzálnej liečby šokových stavov	344
Cirkulačný šok je vždy ohrozením života.	344
Manažment terapie cirkulačného šoku	344
Získané chlopňové chyby srdca (V. Hricák).	346
Stenóza mitrálnej chlopne	346
Nedovieravosť (regurgitácia) mitrálnej chlopne	348
Stenóza aortálnej chlopne	350
Regurgitácia aortálnej chlopne	352
Stenóza trikuspidálnej chlopne	353
Regurgitácia trikuspidálnej chlopne.	354
Nedovieravosť a zúženie pulmonálnej chlopne.	354
Manažment pacienta so získanou chlopňovou chybou pred elektívnou mimosrdcovou operáciou	354
Vrodené choroby srdca a veľkých ciev (M. Benedeková, V. Vršanská, M. Kaldarárová)	355
Všeobecné kardiálne a nekardiálne zmeny pri vrodených srdcových chybách	355

Vrodené srdcové chyby (vitium cordis congenitum – VCC)	356
Vrodené srdcové chyby v detstve.	357
Vrodené srdcové chyby u dospelých.	358
Chyby s lavo-pravým skratom.	358
Defekt predsieňového septa (ASD)	358
Otvorený arteriálny duktus (PDA).	359
Defekt komorového septa (VSD)	359
Atrioventrikulárny septálny defekt (AVSD).	360
Chyby bez skratu	360
Stenóza pľúcnice (PS).	360
Stenóza aorty (AS)	361
Aortálna insuficiencia (AI)	362
Koarktácia aorty (CoA)	362
Chyby s pravo-lavým skratom (cyanotické)	362
Fallotova tetralógia (TOF)	362
Transpozícia veľkých ciev (TGA)	363
Jednokomorové srdce (SV).	364
Chirurgicky korigované chyby srdca a veľkých ciev	365
Ateroskleróza (R. Pullmann, V. Štvrtinová, I. Hulín)	366
Etiopatogenéza aterosklerózy	366
Ateroskleróza ako problém artérií.	367
Úloha lipoproteínov v patogenéze aterosklerózy	368
Cievne hladkosvalové bunky	370
Ateroskleróza ako infekčná choroba	372
Ateroskleróza a imunitný systém	373
Genetické aspekty aterosklerózy.	374
Komplikácie aterosklerózy	376
Špeciálne prípady aterosklerózy	380
Ďalšie laboratórne markery aterosklerotického rizika.	382
Stanovenie kardiovaskulárneho rizika	384
Faktory ovplyvňujúce vznik a vývin aterosklerózy	389
Základné rizikové faktory	389
Štandardné postupy pri stanovení globálneho rizika	390
Laboratórne stanoviteľné rizikové faktory a markery	390
Primárna prevencia ischemickej choroby srdca	390
Prevencia a liečba orgánovovaskulárnych artériových chorôb (P. Gavorník).	391
Ischemická choroba srdca (J. Murín)	393
Klinické formy ischemickej choroby srdca	393
Klinický obraz ischemickej choroby srdca.	394
Náhla srdcová smrť	394
Akútny infarkt myokardu.	395
Lokalizácia infarktu myokardu	395
Reperfúzia ischemického myokardu.	396
Liečebný prístup	397
Komplikácie	398
Riziková stratifikácia pacienta po IM	399
Sekundárna prevencia po IM	399
Angina pectoris	399
Nestabilná angina pectoris (NAP).	399
Prinzmetalova (variantná) AP.	399
Stabilná angina pectoris (SAP).	400
Asymptomatická (tichá) ischemia	401

Rozdiely medzi STEMI a NSTEMI	401
Infekčná endokarditída (<i>V. Hricák</i>)	402
Formy infekčnej endokarditídy	402
Rizikové faktory v modernej ére infekčnej endokarditídy	403
Etiologické infekčné mikroorganizmy	403
Patogenéza infekčnej endokarditídy	405
Patologická anatómia infekčnej endokarditídy	405
Klinické prejavy infekčnej endokarditídy	406
Diagnostika infekčnej endokarditídy	406
Laboratórne prejavy infekčnej endokarditídy	407
Problémové infekčné endokarditídy	407
Liečba infekčnej endokarditídy	409
Kedy treba začať liečiť infekčnú endokarditídu	409
Antibiotická liečba podľa vyvolávajúceho agensu	410
Antitrombotická liečba	410
Chirurgická liečba endokarditídy	410
Profylaxia infekčnej endokarditídy	411
Sekundárna prevencia reumatickej horúčky	412
Myokarditídy (<i>J. Bulas</i>)	412
Patofyziológia	413
Klinický obraz myokarditídy	414
Diagnostika a klinické vyšetrenie	414
Úskalia a kontroverzie pri diagnostike myokarditíd	415
Liečba myokarditíd	416
Prognóza	416
Syndrómy pri niektorých myokarditídach	416
Choroby perikardu (<i>J. Papinčák</i>)	418
Perikarditídy	418
Perikardiálny výpotok a srdcová tamponáda	420
Špecifické formy perikarditídy	421
Zriedkavé formy ochorení perikardu	423
Perikardiálne cysty	424
Kongenitálne defekty perikardu	424
Kardiomyopatie (<i>E. Goncalvesová</i>)	424
Rozdelenie kardiomyopatií	425
Dilatačná kardiomyopatia	425
Hypertrofická kardiomyopatia (HKMP)	425
Reštrikčná kardiomyopatia	427
Arytmogénna kardiomyopatia pravej komory (AKPK)	427
Neklasifikovateľné kardiomyopatie	428
Nádory srdca (<i>J. Papinčák</i>)	429
Klinický obraz	429
Liečba	430
Kardiopulmonálna resuscitácia u dospelých (<i>P. Mikeš</i>)	430
Základná KPR v teréne	431
Použitie automatizovaného externého defibrilátora (AED)	432
Postresuscitačná starostlivosť a arytmie pred a po zástave obehu	433
Transplantácia srdca a invazívne výkony na srdci (<i>I. Šoššová</i>)	436
Invazívne výkony na srdci	439
Diagnostické katetrizácie	439

Iné diagnostické invazívne výkony na srdci	439
Terapeutické katetrizácie	439
Iné terapeutické invazívne výkony na srdci.	440
Ochorenia aorty (I. Šoóšová)	440
Aneuryzma aorty	440
Disekcia aorty	443
Oklúzia aorty.	445
Aortitída	445
Ischemická choroba dolných končatín (A. Reptová)	446
Etiopatogenéza	446
Princípy liečby.	449
Klinické formy.	452
Akútny artériový uzáver	452
Choroby žíl (V. Štvrtinová)	454
Hĺbková žilová trombóza (flebotrombóza)	454
Princípy antikoagulačnej liečby HŽT.	457
Preventívne postupy znižujúce výskyt HŽT a PE	458
Povrchová tromboflebitída	459
Typy tromboflebitíd	460
Chronické venózne ochorenie (CHVO).	462
Embólia do pľúc (I. Šoóšová)	465
Etiopatogenéza pľúcnej embólie.	466
Patofyziológia pľúcnej embólie	467
Klinický obraz pľúcnej embólie	467
Špecifické diagnostické znaky	469
Laboratórne vyšetrenia	469
Diferenciálna diagnóza	472
Liečba	472
Prevenencia VTE.	474
Choroby lymfatických ciev (V. Štvrtinová)	474
Lymfatický opuch (lymfedém).	475
 Pneumológia	
Symptómy a vyšetrenia v pneumológii (M. Tamášová).	479
Symptomatológia chorôb respiračného systému	479
Fyzikálne vyšetrenie.	480
Vyšetrovacie metódy	480
Zobrazovacie metódy	481
Poruchy dýchacích funkcií (Š. Urban)	482
Poruchy ventilácie	482
Poruchy pľúcnej cirkulácie.	484
Poruchy výmeny plynov	484
Stanovenie hodnôt krvných plynov	485
Difúzna kapacita	486
Inštrumentálne vyšetrenie dýchacích orgánov (I. Majer)	487
Bronchoskopické vyšetrenie.	487
Diagnostické metódy bronchoskopických nálezov	488
Zobrazovacie vyšetrovacie metódy v pneumológii	489
Rádionuklidové vyšetrenie pľúc (scintigrafia, gamagrafia).	490

Mikrobiologická diagnostika	490
Komplementárne vyšetrenia	491
Choroby priedušnice (<i>M. Tamášová</i>)	492
Zápalové choroby trachey	492
Stenóza trachey	492
Nádory priedušnice	492
Bronchiolitída	493
Formy bronchiolitíd	493
Chronická obštrukčná choroba pľúc (<i>Š. Urban</i>)	494
Definícia	494
Prevalencia, morbidita a mortalita	495
Diagnóza	497
Liečba CHOCHP	500
Priedušková astma (<i>Š. Urban</i>)	504
Etiopatogenéza astmy	505
Diagnóza	506
Manažment astmy	508
Farmakologická liečba	508
Terapeutický postup a monitorovanie astmy	510
Manažment akútnej život ohrozujúcej astmy	511
Bronchiektázie (<i>Š. Urban</i>)	512
Patofyziológia	513
Klinický obraz	513
Farmakologické liečba a dychová rehabilitácia	514
Infekčné zápaly pľúc (<i>M. Koreň</i>)	515
Klasifikácia infekčných zápalov pľúc	515
Patologicko – anatomická klasifikácia	517
Rádiologická klasifikácia	517
Klasifikácia podľa základnej choroby	518
Klasifikácia podľa časového priebehu	518
Etiológia infekčných pneumónií	518
Patogenéza	519
Patologická anatomia	520
Epidemiológia	520
Klinický obraz	521
Diagnostika	521
Diferenciálna diagnóza	523
Terapia	524
Ambulantná ATB liečba CAP	524
Nemocničná ATB liečba CAP	525
ATB liečba pneumónie spojenej so zdravotnou starostlivosťou	525
ATB liečba aspiračnej pneumónie	525
Liečba pneumónie u imunokompromitovaných pacientov	525
Doplňujúca terapia	526
Komplikácie pneumónie	526
Prognóza	526
Prevenencia	526
Pľúcny absces (<i>M. Koreň</i>)	526
Neinfekčné zápaly pľúc (<i>M. Koreň</i>)	528
Etiopatogenetické delenie	528

Idiopatické intersticiálne pneumónie	531
Environmentálne pľúcne choroby (Š. Urban)	532
Environmentálne choroby vyvolané anorganickým prachom	533
Silikóza	533
Pneumokonióza baníkov – antrakosilikóza	534
Azbestóza	535
Environmentálne choroby spôsobené škodlivými plynmi	535
Akútna expozícia iritujúcimi látkami	535
Otrava oxidom uhoľnatým	536
Inhalácia dymu	536
Toxicita kyslíka	537
Profesionálna astma	537
Hypersenzitívna pneumonitída	538
Eozinofilné pneumónie	540
Nádory pľúc (M. Tamášová)	541
Benígne nádory	541
Karcinoid	541
Bronchogénny karcinóm	542
Morfologická klasifikácia karcinómu pľúc	543
Liečba malobunkového karcinómu pľúc	548
Liečba nemalobunkového karcinómu pľúc	549
Sarkoidóza (Š. Urban)	551
Histopatologické zmeny	551
Klinický obraz	551
Tuberkulóza pľúc (Š. Urban)	555
Etiopatogenéza	556
Od infekcie po chorobu	557
Diagnóza	559
Liečba	561
Prevenia tuberkulózy	563
Cystická fibróza (Š. Urban)	564
Patogenéza	564
Klinický obraz	564
Liečba	565
Syndróm dychovej tiesne – ARDS (Š. Urban)	566
Patofyziologický základ vzniku ARDS	566
Diagnostické východiská	567
Liečebné princípy	568
Intersticiálne choroby pľúc (Š. Urban)	569
Etiopatogenéza	569
Klinický priebeh	569
Kryptogénna fibrotizujúca alveolitída	569
Osobitné formy intersticiálnych chorôb s kolagenózami	571
Zriedkavejšie formy intersticiálnych chorôb pľúc	573
Choroby mediastína (M. Tamášová)	574
Nádory mediastína	575
Mediastinálne cysty	577
Choroby bránice	578
Choroby pleury (M. Tamášová)	578

Pleurálne efúzie	578
Klinické príznaky chorôb pleury.	581
Fibrothorax	583
Pneumotorax	584
Mezoteliómy pleury	584
Poruchy dýchania v spánku (R. Redhammer)	586
Spánkové poruchy dýchania	586
Liečba spánkových porúch dýchania	589
Medikamentózna liečba.	589
Mechanická ventilácia	589
Chirurgické zákroky.	590
Respiračná insuficiencia (R. Redhammer)	591
Akútna respiračná insuficiencia	591
Chronická respiračná insuficiencia	591
Transplantácia pľúc (E. Horňáková)	592
Kontraindikácie zo strany príjemcu	593
Kontraindikácie zo strany darcu	593
Vrodené vývojové chyby dýchacích ciest (M. Šeligová)	594
Vrodené chyby priedušnice	594
Vrodené chyby priedušiek	595
Vrodené chyby pľúc	595
Cystické malformácie pľúc	596
Vývojové chyby pľúcnych ciev.	596
Vrodené chyby bránice	597

Gastroenterológia a hepatológia

Iniciálne vyšetrenie porúch gastrointestinálnych funkcií (S. Kiňová, I. Ďuriš)	601
Nauzea a vracanie (I. Hulín, I. Ďuriš, S. Kiňová)	604
Centrum vracania	604
Nauzea, vracanie a vegetatívne reakcie	605
Ochorenia spojené s nauzeou a vracaním.	606
Ochorenia ezofágu (L. Lukáč)	606
Gastroezofageálna refluxná choroba	606
Poruchy motility pažeráka	608
Gastritídy (L. Lukáč, I. Hulín, I. Ďuriš)	609
Akútna gastritída	609
Gastritída vyvolaná <i>H. pylori</i>	609
Chronické nešpecifické gastritídy	609
Špeciálne formy gastritídy	610
Pylorostenóza	610
Peptický vred (L. Lukáč, I. Hulín, I. Ďuriš)	610
Patogenéza	611
Dvanástnikový vred	612
Žalúdočkový vred	613
Zollingerov-Ellisonov syndróm (gastrinoma)	613
Stresové vredy a erózie	613
Helicobacter pylori a ochorenia GIT (L. Lukáč, S. Kiňová)	614

Malabsorpčný syndróm (S. Kiňová, I. Ďuriš)	615
Primárna malabsorpcia	616
Sekundárna malabsorpcia	616
Syndróm krátkeho čreva (short bowel syndróm) (S. Kiňová, I. Ďuriš, I. Hulín, P. Čamborová)	618
Celiakia (B. Pekárková, B. Pekárek)	619
Klasifikácia	619
Etiopatogenéza	620
Symptómy a klinický obraz	621
Stanovenie diagnózy	623
Komplikácie ochorenia	624
Whippleova choroba (J. Kovács)	625
Diarrhea (S. Kiňová, I. Hulín, P. Čamborová)	626
Sekrečná hnačka	627
Premnoženie črevných baktérií	629
Pseudomembránová kolitída	629
Nekrotizujúca enterokolitída	630
Chronická hnačka	630
Etiológia a liečba	631
Obstipácia (S. Kiňová, I. Hulín, P. Čamborová)	631
Sekundárna obstipácia	632
Primárna obstipácia	632
Divertikulóza a divertikulitída (M. Vyskočil)	633
Zápalové ochorenia čriev (S. Kiňová, I. Ďuriš)	636
Crohnova choroba	636
Stanovenie aktivity ochorenia	637
Liečba	637
Ulcerózna kolitída	638
Včasná diagnóza	638
Liečba	639
Poruchy krvného zásobenia tenkého a hrubého čreva (M. Vyskočil)	640
Patomechanizmus ischemického poškodenia čreva	641
Akútna mezenteriálna ischémia	642
Okkluzívne formy	642
Neokkluzívne formy	644
Chronická mezenteriálna ischémia (CHMI)	644
Ischemická kolitída (IK)	645
Anorektálne ochorenia (I. Ďuriš)	647
Patologické zmeny análnej oblasti	647
Anorektálny absces	648
Nádory ezofágu (L. Lukáč, S. Kiňová, I. Ďuriš)	649
Rakovina žalúdka (L. Lukáč, S. Kiňová, I. Ďuriš)	649
Karcinóm žalúdka	650
Lymfóm žalúdka	650
Tumory tenkého čreva a gastrointestinálne stromálne tumory (S. Kiňová)	651
Tumory tenkého čreva	651
Gastrointestinálne stromálne tumory	651
Potenciálne vysoko rizikové choroby hrubého čreva (Z. Pekarovičová)	653

Familiárna adenomatózna polypóza (FAP)	657
Gardnerov syndróm	657
Peutzov-Jeghersov syndróm	658
Nádory hrubého čreva (Z. Pekarovičová)	658
Karcinóm hrubého čreva a konečníka (Kolorektálny karcinóm, KRK)	659
Hereditárny nepolypózny kolorektálny karcinóm	660
Anamnéza a fyzikálne vyšetrenie pri chorobách pečene (A. Hvizdáková, M. Boča)	667
Anamnéza	667
Fyzikálne vyšetrenie	668
Funkčné a morfológické základy porúch pečene (D. Maasová, I. Hulín)	672
Metabolické funkcie pečene	673
Základné hepatálne enzýmy	675
Ikterus	676
Prehepatálny ikterus	676
Intrahepatálny ikterus	676
Posthepatálny ikterus	678
Pooperačný ikterus	679
Hepatitídy (D. Maasová, S. Kiňová)	679
Akútne hepatitídy	679
Vírusové hepatitídy	679
Akútne hepatitídy pri systémových infekciách	680
Chronické hepatitídy	680
Chronické vírusové hepatitídy	680
Autoimúnne hepatitídy	681
Wilsonova choroba (S. Kiňová)	682
Etiopatogenéza	682
Diagnóza	682
Liečba	683
Hemochromatóza (S. Kiňová)	683
Homeostáza železa	683
Patofyziológia poškodenia tkanív železom	684
Porfýria (S. Kiňová, I. Ďuriš)	685
Nealkoholová tuková choroba pečene (A. Hvizdáková)	686
Patogenéza	687
Klinický obraz	688
Liečba	689
Liekmi a toxínmi indukované poškodenie pečene (I. Ďuriš)	690
Hepatotoxické látky	691
Reyov syndróm	691
Akútna insuficiencia pečene	691
Portálna hypertenzia (M. Belovičová)	692
Syndróm portálnej hypertenzie	693
Trombóza portálnej veny	694
Buddov-Chiariho syndróm (BCS)	696
Sinusoidálny obštrukčný syndróm	698
Cirhóza pečene (M. Belovičová)	699
Etiopatogenéza cirhózy pečene	700
Komplikácie cirhózy pečene	704

Ezofageálne varixy	705
Ascites	705
Lieky kontraindikované u pacientov s ascitom.	706
Spontánna baktériová peritonitída (SPB)	707
Hyponatrémia	707
Prognóza cirhózy pečene	708
Hepatorenálny syndróm	708
Hepatálna (portosystémová) encefalopatia (HE)	709
Hepatocelulárny karcinóm (M. Belovičová)	710
Ochorenia žlčníka (S. Kiňová, I. Ďuriš)	711
Cholecystolitiáza	711
Choledocholitiáza a cholangitída	711
Cholecystitídy	712
Primárna sklerozujúca cholangitída	712
Cholangiokarcinóm	713
Benígne nádory žlčníka	713
Karcinóm žlčníka	713
Cysty biliárnych ciest a pečene	713
Nemoci slinivky bráni (P. Dítě)	713
Akútna pankreatitída (A. Miřkovič)	714
Etiopatogenéza	715
Etiologické faktory	716
Klinické prejavy	716
Komplikácie akútnej pankreatitídy	717
Diagnostika	718
Liečba	719
Chirurgická liečba	719
ATB profylaxia a cieleňá ATB liečba	719
Chronická pankreatitída (P. Dítě)	720
Etiopatogeneze chronické pankreatitídy	720
Dělení chronické pankreatitídy	721
Klinický obraz chronické pankreatitídy	721
Terapie	724
Karcinóm pankreatu (P. Dítě)	725
Etiopatogeneze	725
Klinický obraz	725
Diagnostika	725
Terapie	726
Nefrológia	
Klinické príznaky a syndrómy pri obličkových chorobách (P. Pontfuch)	729
Príznaky obličkových chorôb	729
Klinické syndrómy	731
Etiopatogeneze obličkových chorôb (I. Hulín, P. Pontfuch)	732
Imunopatologické mechanizmy	733
Následky chronického zápalu	734
Ischemicko-reperfúzne poškodenie obličiek	734
Hyperfiltráčňé poškodenie obličiek	736
Hemokoagulačný systém ako mediátor porúch obličiek	736

Infekcie močového traktu	737
Poškodenie obličiek toxínmi	737
Polycystická choroba obličiek	737
Progresia obličkových chorôb s vývinom glomerulosklerózy	738
Poruchy glomerulárnych a tubulárnych funkcií (<i>V. Spustová</i>)	738
Glomerulárna filtrácia	738
Tubulárny transport	739
Hospodárenie obličiek so sodíkom a chloridmi	740
Hospodárenie obličiek s draslíkom	741
Hospodárenie obličiek s fosfátom	741
Hospodárenie obličiek s bikarbonátom	742
Endokrinná činnosť obličiek	742
Funkčné vyšetrenie obličiek	744
Vyšetrenie glomerulárnej filtrácie	744
Prietok plazmy a krvi obličkami	745
Tubulárny transport	745
Koncentračná schopnosť obličiek	746
Glomerulonefritídy (<i>S. Krčméry, M. Demeš</i>)	747
Klasifikácia glomerulových ochorení	747
Akútne a rýchlo progredujúce glomerulonefritídy	748
Akútna difúzna endokapilárna glomerulonefritída	748
Membránovoproliferatívna glomerulonefritída (MPGN)	748
Rýchlo progredujúce glomerulonefritídy (RPGN)	748
Chronické glomerulonefritídy	749
Glomerulopatie prejavujúce sa veľkou proteinúriou alebo nefrotickým syndrómom (NS)	749
Glomerulopatie prejavujúce sa izolovanou alebo prevažujúcou hematúriou a miernou proteinúriou	750
Diabetická nefropatia (<i>P. Ponfuch</i>)	751
Klinická manifestácia	751
Etiopatogenéza	751
Laboratórny nález	752
Klinický obraz	752
Terapia	753
Špecifiká liečby diabetikov s chronickým zlyhaním obličiek	754
Transplantácia obličky a pankreasu	755
Glomerulopatie pri systémových chorobách (<i>P. Ponfuch</i>)	755
Vaskulitídy	755
Mikroskopická forma nodóznej polyarteritídy (PAN)	755
Klasická forma nodóznej polyarteritídy	756
Wegenerova granulomatóza	756
Churg-Straussovej syndróm (alergická vaskulitída a granulomatóza)	757
Takayasuova arteritída	757
Henoch-Schönleinova purpura	757
Lupusová nefritída	757
Amyloidóza obličiek	758
Fabryho choroba	759
Alportov syndróm	759
Poškodenie obličiek pri infekčných chorobách	759
Infekcie v endemických oblastiach	760
Poškodenie obličiek pri extrarenálnych malígnych nádoroch	760
Vaskulárne choroby obličiek (<i>P. Ponfuch</i>)	760
Arteriálna nefroskleróza	760

Benígna nefroskleróza	760
Malígna nefroskleróza	761
Hemolyticko-uremický syndróm a trombotická trombocytopenická purpura	761
Stenóza renálnej artérie a ischemická nefropatia	762
Tromboembolizácia do renálnych artérií	762
Ateroembolizácia do renálnych artérií	763
Trombóza renálnej vény	763
Preeklampsia v gravidite	763
Nefrotický syndróm (P. Dlhopolček, S. Krčméry)	764
Klasifikácia a príčiny nefrotického syndrómu	764
Patogenéza edémov	764
Metabolické dôsledky nefrotického syndrómu	765
Komplikácie nefrotického syndrómu	765
Tubulointersticiálne nefritídy a uroinfekcie (S. Krčméry)	766
Klasifikácia tubulointersticiálnych nefritíd	766
Akútna tubulointersticiálna nefritída	766
Liečba komplikovaných uroinfekcií	770
Uroinfekcie pri zavedenom močovom katétri	770
Osobitné formy infekcií uropoetického systému	772
Chronické tubulointersticiálne nefritídy	773
Dedičné poruchy tubulárnej funkcie – tubulopatie a cystické choroby obličiek (L. Kovács)	774
Tubulopatie	774
Porucha proximálneho tubulu	774
Hereditárne hypokaliemické tubulopatie	775
Poruchy distálneho tubulu	776
Hereditárny nefrogénny diabetes insipidus	776
Renálna tubulárna acidóza	777
Poruchy metabolizmu vitamínu D	778
Cystické choroby obličiek	779
Obštrukcia močových ciest (D. Ondruš)	782
Urolitiáza (D. Ondruš)	783
Kalciové konkrémenty	784
Konkrémenty bez obsahu kalcia	784
Renálna kolika	784
Konkrémenty v močovom mechúre	786
Konkrémenty v uretre a v prepúciu	786
Akútne poškodenie a zlyhanie obličiek (M. Demeš, S. Krčméry)	786
Prerenálna príčina AKI	787
Postrenálna príčina AKI	788
Intrarenálne príčiny AKI	788
Klinický obraz	789
Liečba	790
Klinické stavy	791
Mimotelová eliminačná liečba (MEL)	791
Chronická obličková choroba a kardiorenálny syndróm (M. Demeš, S. Krčméry, E. Demešová)	792
Chronická obličková choroba	792
Chorobné stavy súvisiace s chronickou obličkovou chorobou	793
Metabolické komplikácie	793
Hormonálne komplikácie	794
Klinický obraz chronickej obličkovej choroby	795

Liečba pacientov s chronickým ochorením obličiek	797
Liečebné postupy na spomalenie progresie chronického ochorenia obličiek	797
Preferované skupiny antihypertenzív podľa K/DOQI.	798
Kombinácia ACE inhibítorov s blokátormi AT ₁ receptorov, prípadne s aliskirénom	798
Liečba kostnej choroby.	800
Liečba anémie	800
Liečba dyslipoproteinémie	800
Kardiorenálny syndróm	801
Transplantácia obličky (E. Lacková).	803
Transplantácia obličky	803
Imunológia rejekcie	805
Imunosupresívna liečba.	806
Sledovanie pacienta po transplantácii a komplikácie.	808
Hemodialýza, peritoneálna dialýza a iná mimotelová eliminačná liečba (Ľ. Polaščín, M. Demeš)	810
Mimotelová eliminačná liečba.	810
Hemodialýza, hemofiltrácia a hemodiafiltrácia.	812
Hemodialýza.	812
Hemofiltrácia a hemodiafiltrácia.	813
Kontinuálna renálna nahradzujúca terapia (KRNT).	813
Peritoneálna dialýza	814
Pečeňová dialýza – detoxifikačná arteficiálna hepatálna suportívna terapia	815

Endokrinológia

Prístup k pacientovi s endokrinným ochorením (S. Kiňová)	819
Hypotalamus a hypofýza (J. Payer, A. Baňárová, E. Némethová)	821
Regulačné osi hypotalamo-hypofýzového komplexu	821
Hormóny adenohipofýzy	822
Dynamické testy pri ochoreniach adenohipofýzy	823
Rastový hormón	823
Adrenokortikotropný hormón.	824
Tyreotropný hormón.	824
Gonadotropíny	825
Zobrazovacie vyšetrenia hypotalamu a hypofýzy	825
Hypotalamická dysfunkcia	825
Hypopituitarizmus.	826
Hypofyzárne adenómy	827
Prolaktinómy	827
ACTH secerňujúce tumory	828
Akromegália a gigantizmus	829
Adenómy z tyreotropných a gonadotropných buniek	831
Neurohypofýza (J. Payer, J. Kollerová)	831
Anatómia a fyziológia	831
Diabetes insipidus	831
Syndróm neadekvátnej sekrécie antidiuretického hormónu (SIADH)	833
Štítna žľaza (S. Kiňová).	834
Fyziológia štítnej žľazy	834
Abnormality v syntéze a vylučovaní tyreoidálnych hormónov	835
Vyšetrovacie metódy v tyreoidológii	836
Choroby štítnej žľazy	836
Hypertyreóza	836

Endokrinná orbitopatia	837
Hypotyreóza	839
Eufunkčná struma	840
Zápaly štítnej žľazy	840
Akútna tyreoiditída	840
Subakútna – De Quervainova tyreoiditída	840
Chronická tyreoiditída – Hashimotova tyreoiditída	840
Riedlova tyreoiditída	841
Zhubné nádory štítnej žľazy	841
Nádory z folikulárnych buniek	841
Medulárny karcinóm štítnej žľazy	842
Choroby prištítnych teliesok (<i>J. Payer, Z. Teliarová</i>)	843
Anatomické a fyziologické poznámky	843
Primárna hyperparatyreóza (PHP)	844
Sekundárna hyperparatyreóza	846
Terciárna hyperparatyreóza	846
Hypoparatyreóza	847
Pseudohypoparatyreóza	848
Ochorenia nadobličiek (<i>S. Kiňová</i>)	849
Ochorenia kôry nadobličky	849
Hyperkortizolizmus	849
Primárny hyperaldosteronizmus – Connov syndróm	850
Adrenálna insuficiencia	851
Kongenitálna adrenálna hyperplázia (CAH)	852
Ochorenia drene nadobličiek	853
Feochromocytóm a paraganglióm	853
Incidentalómy nadobličiek	854
Neuroendokrinné tumory (<i>S. Kiňová</i>)	854
Neuroendokrinné tumory GIT-u a respiračného traktu	854
Neuroendokrinné tumory pankreasu	857
Hormonálne inaktívne neuroendokrinné tumory pankreasu	857
Hormonálne funkčné neuroendokrinné tumory pankreasu	858
Inzulinóm	858
Gastrinóm	859
VIP-óm	860
Somatostatinóm	860
Glukagonóm	861
Poruchy menštruačného cyklu (<i>S. Kiňová</i>)	861
Syndróm polycystických ovárií (<i>S. Kiňová</i>)	862
Mužský hypogonadizmus (<i>S. Kiňová</i>)	864
Primárny hypogonadizmus	864
Sekundárny hypogonadizmus	864
Syndrómy mnohonásobnej endokrinnej neoplázie (MEN) (<i>S. Kiňová</i>)	866
Autoimunitné polyglandulárne syndrómy (APS) (<i>S. Kiňová</i>)	867
 Metabolické choroby a poruchy	
Dyslipoproteinémie (<i>J. Murín</i>)	871
Lipoproteínový metabolizmus	871

Metabolizmus HDL častice	871
Poruchy metabolizmu lipoproteinov	871
Primárne hyperlipoproteinémie so zvýšenými ApoB	872
Ochorenia s eleváciou sérového LDL-Ch a s normálnymi hladinami TAG	872
Ochorenia s eleváciou sérového LDL-Ch a s eleváciou sérových TAG	872
Vrodené prípady sérových lipoproteinov so zníženými hladinami ApoB	873
Genetické ochorenia HDL metabolizmu	874
Sekundárne príčiny poruchy lipoproteínového metabolizmu	874
Diagnostika dyslipoproteinémií	875
Liečba dyslipoproteinémií	875
Metabolický syndróm (A. Šimková)	876
Patofyziológia	876
Kritéria pre diagnózu	876
Porucha glukózovej homeostázy	877
Liečba	877
Diabetes mellitus (V. Mojto)	877
Klasifikácia DM	877
Prediabetes	878
Etiopatogenéza diabetes mellitus 1. typu	879
Skríning diabetes mellitus	880
Liečba diabetes mellitus	880
Biosyntéza inzulínu	881
Inzulínové prípravky	883
Etiopatogenéza diabetes mellitus 2. typu	886
Metabolické zmeny pri DM2	887
Liečba diabetes mellitus 2. typu	887
Indikácie a kontraindikácie podávania orálnych antidiabetík	892
Monitorovanie glykémie	894
Gestačný diabetes mellitus (GDM)	895
Akútne komplikácie diabetes mellitus	895
Diabetická ketoacidóza	895
Hyperglykemický hyperosmolárny syndróm (HHS)	896
Chronické komplikácie diabetes mellitus	899
Diabetická retinopatia (V. Mojto)	902
Klasifikácia diabetickej retinopatie	902
Klinický obraz diabetickej makulopatie	903
Diabetická neuropatia	904
Klinická výživa (V. Kissová)	906
Určenie nutričného stavu a energetických potrieb	906
Laboratórne ukazovatele stavu výživy	907
Výpočet nutričných potrieb (Harris-Benedictova formula)	907
Klinická dietológia	909
Enterálna výživa	911
Parenterálna výživa	912
Nutričná farmakoterapia	914
Obezita (M. Čaprnda)	914
Regulácia príjmu a výdaja energie	915
Lipogenéza	916
Adipocyty a tukové tkanivo	916
Multifaktoriálnosť pri vzniku obezity	916
Genetika verus prostredie	916

Syndrómy asociované s obezitou	917
Etiopatogenéza obezity	918
Komplikácie obezity	918
Vyšetrovanie pacientov s obezitou	919
Liečba obezity	921
Chirurgická liečba obezity – bariatrická chirurgia	922
Poruchy bilancie vody a elektrolytov (V. Fedelešová)	923
Voda	923
Nadbytok vody a hypoosmolalita	923
Deficit vody a hyperosmolalita	923
Sodík	925
Nadbytok sodíka	925
Deficit sodíka	926
Draslík	926
Nadbytok draslíka a hyperkaliémia	927
Deplécia draslíka a hypokaliémia	928
Chloridy	928
Nadbytok chloridov	928
Deficit chloridov	929
Reumatológia	
Vyšetrenie v reumatológii (E. Šteňová)	933
Anamnéza	933
Symptomatológia	933
Laboratórne a prístrojové vyšetrenia v reumatológii	935
Klasifikácia reumatických chorôb (E. Šteňová)	938
Reumatoidná artritída (Z. Killinger)	941
Klinický obraz	941
Laboratórne vyšetrenia	942
Stanovenie a monitorovanie aktivity ochorenia	944
Diferenciálna diagnostika	945
Liečba	945
Biologické lieky	947
Juvenilná idiopatická artritída (E. Šteňová)	948
Systemový lupus erythematosus (E. Šteňová)	949
Etiopatogenéza	949
Klinický obraz	949
Diagnostika	951
Niektoré špecifické formy SLE	952
Liečba	952
Sklerodermia (E. Šteňová)	953
Systemová sklerodermia	953
Klinický obraz	954
Diagnostika	955
Liečba	956
Idiopatické zápalové myopatie (E. Šteňová)	957
Klinický obraz	957
Diagnóza	958
Liečba	958

Vaskulitídy (E. Šteňová)	958
Etiopatogenéza	958
Klinický obraz	959
Diagnostika	959
Liečba	959
Klinické formy vaskulitíd	960
Sjögrenov syndróm (M. Bakošová, E. Šteňová)	964
Antifosfolipidový syndróm (E. Šteňová)	965
Séronegativne spondylartritídy (D. Čierny, Z. Killinger)	966
Patogenéza	966
Klinické formy séronegativných spondylartritíd	967
Osteoartróza (Z. Killinger, K. Brázdilová)	970
Etiopatogenéza	970
Klinický obraz	970
Infekcie a reumatické syndrómy (E. Šteňová)	972
Bakteriálna artritída negonokoková	973
Gonokoková bakteriálna artritída	973
Osteoartikulárna tuberkulóza	974
Lymfská borelióza	974
Reumatická horúčka	975
Kryštálmi indukované artropatie (M. Bakošová, E. Šteňová)	977
Dna	977
Etiopatogenéza	977
Klinický obraz	977
Diagnostika	978
Liečba	979
Artikulárna chondrokalcinóza (pseudodna)	979
Vrodené poruchy metabolizmu (E. Šteňová, K. Brázdilová)	980
Marfanov syndróm	980
Ehlersov-Danlosov syndróm	980
Osteogenesis imperfecta	981
Hypertrofická osteoartropatia	981
Zmeny pohybového aparátu pri endokrinných ochoreniach (M. Bakošová)	982
Arto-muskulo-skeletálne problémy pri chorobách štítnej žľazy	982
Poruchy lokomočného aparátu pri chorobách hypofýzy	982
Poruchy lokomočného aparátu pri chorobách nadobličiek	983
Poruchy lokomočného aparátu pri diabetes mellitus	983
Poruchy lokomočného aparátu pri chorobách prstítyných teliesok	983
Nádory v reumatológii (E. Šteňová)	984
Nádory pohybového aparátu	984
Výskyt nádorov pri zápalových reumatických chorobách	984
Neurovaskulárne choroby (E. Šteňová)	985
Raynaudov syndróm (RS)	985
Charcotov kĺb	986
Reflexná sympatiková dystrofia (RSD)	986
Stenóza spinálneho kanála (SSK)	987
Metabolické osteopatie (Z. Killinger, J. Payer, E. Šteňová)	987
Osteoporóza	987

Osteomalácia a rachitída	992
Pagetova choroba	993
Mimokĺbový reumatizmus (E. Šteňová)	993
Syndróm bolestivého ramena	994
Epikondylitída humeru	994
Syndróm karpálneho tunela	995
Fibromyalgický syndróm	995
Chronický únavový syndróm	996
Mechanická bolesť chrbta v krížovobedrovej oblasti	997

Infektológia

Výšetrovacie metódy v infektológii (A. Mackových)	1001
Horúčka z hľadiska infektológie (I. Stankovič)	1002
Horúčka nejasného pôvodu (I. Stankovič)	1005
Influenza (K. Holečková)	1008
Kliešťová meningoencefalitída (K. Holečková)	1009
Ovčie kiahne a pásový opar (varicella a herpes zoster) (K. Holečková)	1010
Herpes zoster	1011
Infekcia vírusom Varicella – zoster v tehotenstve	1011
Infekčná mononukleóza (Mononucleosis infectiosa) (K. Holečková)	1012
Cytomegalovírusová infekcia (K. Holečková)	1013
Infekcia HIV a ochorenie AIDS (M. Mokráš)	1014
Parotitis epidemica (A. Mackových)	1015
Ružienka (rubeola) (K. Holečková)	1016
Vrodená rubeola	1017
Osýpky (morbilli) (K. Holečková)	1017
Akútne vírusové hepatitídy (K. Laktiš)	1018
Vírusová hepatitída A (VHA)	1019
Vírusová hepatitída B (VHB)	1019
Chronická hepatitída B	1020
Vírusová hepatitída C (VHC)	1021
Vírusová hepatitída D (VHD)	1022
Vírusová hepatitída E (VHE)	1023
Vírusová hepatitída G (VHG)	1023
SARS a nové vírusové respiračné infekcie (K. Holečková)	1023
SARS – Sever acute respiratory syndróm	1023
Nové vírusové respiračné infekcie	1024
Vtáčia chrípka (K. Holečková)	1024
Hnačkové ochorenia vírusového pôvodu (M. Mikulecký)	1025
Rotavírusové infekcie	1025
Ostatné vírusové infekcie zažívacieho traktu	1026
Legionelóza (L. Greguš)	1026
Tularémia (L. Greguš)	1027

Lymfská borelióza (I. Stankovič)	1028
Leptospiróza (L. Greguš)	1031
Listerióza (L. Greguš)	1032
Brušný týfus (Z. Dobiašová)	1033
Pertussis a parapertussis (Z. Dobiašová)	1034
Akútna hnisavá meningitída (I. Stankovič)	1035
Hnačkové ochorenia bakteriálneho pôvodu (M. Mikulecký)	1037
Salmonelózy	1037
Šigelózy – bacilárna dyzentéria	1038
Kampylobakteriózy	1039
Aktinomykóza (A. Mackových)	1039
Kolitída vyvolaná Clostridium difficile (A. Mackových)	1040
Botulizmus (M. Mokráš)	1041
Tetanus (M. Mokráš)	1042
Mykotické infekcie (V. Rolný)	1042
Kandidóza (V. Rolný)	1043
Infekcie slizníc	1043
Infekcie kože a derivátov	1044
Invazívne kandidové infekcie orgánov	1044
Aspergilóza (V. Rolný)	1044
Kryptokokóza (V. Rolný)	1045
Kryptokokóza pľúc	1046
Kryptokokóza CNS	1046
Pneumocystóza (V. Rolný)	1046
Toxoplazmóza (M. Mikulecký)	1047
Terapia a profylaxia toxoplazmózy u imunodeficientného pacienta	1048
Kongenitálna toxoplazmóza	1048
Malária (P. Bukvinová)	1049
Amebiáza (P. Bukvinová)	1051
Priónové ochorenia (Z. Dobiašová)	1052
Creutzfeldova-Jacobova choroba (CJD)	1053
Nová varianta Creutzfeldovej-Jacobovej choroby (vCJD, nvCJD)	1053
Sepsa a septický šok (I. Stankovič)	1054
Meningokoková meningitída a sepsa (I. Stankovič)	1056
 Integrované súčasti internej medicíny	
Bolesť (S. Kiňová, I. Ďuriš, I. Hulín)	1061
Vznik bolesti	1061
Je bolesť iba symptóm, alebo má aj iný význam	1064
Gerontológia a geriatría (Z. Mikeš)	1065
Charakteristika chorôb v starobe	1067
Farmakoterapia v staršom veku	1068

Komplexné geriatrické hodnotenie seniorov	1068
Imobilita	1071
Instabilita	1073
Inkontinencia	1075
Intelektové poruchy	1076
Intoxikácie (<i>I. Bátorá</i>)	1077
Intoxikácie liekmi	1078
Intoxikácie návykovými látkami	1082
Intoxikácie chemickými látkami	1083
Intoxikácie rastlinami	1089
Intoxikácie hadmi	1091
Otravy hubami (<i>P. Gavorník</i>)	1092
Etiopatogenéza	1092
Diagnóza	1092
Prevenca a liečba	1092
Autoimunitné a zápalové procesy indukované adjuvanciami – ASIA-syndróm (<i>M. Buc</i>)	1093
Parazitárne ochorenia a zriedkavé infekcie (<i>I. Ďuriš, S. Kiřová</i>)	1096
Protozoá	1096
Helmintózy	1096
Nematodes	1096
Trematodes	1097
Cestodes	1098
Leishmaniáza	1099
Trypanosomiáza (Spavá nemoc)	1099
Lepra	1099
Anthrax	1099
Žltá horúčka	1099
Dengue	1100
Granulomatózne peritonitídy	1100
Primárny mezotelióm	1100
Pseudomyxoma peritonei	1100
Výsledky vyšetrení v číselných hodnotách (<i>M. Kaško</i>)	1101
Hematológia a koagulácia	1101
Krvný obraz (KO)	1101
Koagulácia	1102
Klinická biochémia	1102
Minerály vo venóznej krvi	1102
Proteíny, metabolity a ďalšie významné laboratórne parametre	1103
Hormóny vo venóznej krvi	1104
Enzýmová aktivita vo venóznej krvi	1106
Acidobázická rovnováha v artériovej krvi	1106
Onkomarkery	1106
Imunológia	1107
Proteínové frakcie v sére (ELFO)	1108
Elektroforéza	1108
Monitorovanie hladiny liečiv a toxikológia	1108
Analýza exkrementov	1109
Moč	1109
Stolica	1110
Mozgovomiechový mok	1111
Vitamíny	1111

Cholesterol a lipidy	1111
Aplikovaná laboratórna diagnostika	1112
Reaktanty akútnej fázy	1112
Orgánové parametre	1113
Legenda	1113

Index

Vecný index	1117
Index vybraných ekvivalentov	1133
Index vybraných ekvivalentů	1135